

BEMOEDEREN

Over de positie van man en vrouw is veel te doen. Het karakter (bijvoorbeeld) van vrouwen en mannen is waarschijnlijk toch niet zo gelijk als de wetenschap ons tot voor kort liet geloven. Met een toets die behoorlijk fijnmazig ingaat op persoonlijkheidskenmerken concludeert het nieuwste onderzoek een overlap tussen mannen en vrouwen van slechts 10%, terwijl dat eerder met veel grovere vragenlijsten was vastgesteld op 75%. Vrouwen zijn volgens de nieuwste inzichten gevoeliger, warmer en zorgelijker, terwijl mannen emotioneel stabiel, dominanter, meer regelbewust en achterdochtiger zijn. Niet veel nieuws onder de zon dus: het beeld van de bekende apenrots waarop een schijnbaar onbewogen, apetrots man over zijn harem waakt.

Maar dat plaatje is schijn. Vooral vrouwen hebben zich ontwikkeld tot meesteressen in het manipuleren, met slechts één doel: hun eigen kostbare genetisch materiaal overdragen op het nageslacht. Daarbij nemen ze geen genoegen met het alleenrecht op het doorgeven van mitochondriaal DNA.

Geslachtschromosomen spelen een cruciale rol. Zeker is dat zowel zonen als dochters een X-chromosoom van hun moeder krijgen. Dochters kunnen daarnaast volop rekenen op patriarchale steun in de vorm van een tweede volwaardig X-chromosoom. Zonen ontvangen van hun vader het schlemielige Y-chromosoom. Het is dus niet vreemd dat moeders vooral in hun zonen investeren. Op hun dochters hebben hun geslachtsgebonden genen immers maar 50% invloed. Onderzoek heeft aangetoond dat de meeste intelligentiegenen ook op het X-chromosoom liggen. Per definitie heeft een man zijn hoog of laag IQ dus altijd aan zijn moeder te danken. Zonen, of ze nu veel of weinig hersenbagage hebben, kunnen echter altijd rekenen op moederlijke zorg.

Dit beeld wordt ondersteund door onderzoek aan Orka's, die net zoals de mens een menopauze kennen en waarbij nu duidelijk is geworden dat de oudere dames zich na hun vruchtbare periode helemaal opofferen om voor hun zonen de beste overlevingskansen te bewerkstelligen. Ze helpen hen met foerageren en beschermen ze tegen agressieve buitenstaanders. De mannelijke nakomelingen worden dus in de watten gelegd en zijn verzekerd van een langer leven. Op deze manier wordt het vrouwelijk DNA altijd doorgegeven aan de volgende generaties.

FOTO: ALENERS

Maar het is nog erger. Het Y-chromosoom codeert vrijwel alleen genen die nodig zijn voor de mannelijke reproductie. Men is er recent in geslaagd om bij muizen met slechts twee genen van het Y-chromosoom levende nakomelingen te genereren. Dit maakt het hoogstwaarschijnlijk dat mannen binnenkort overbodig worden, in elk geval bij kunstmatige bevruchtingen.

Blijft dat er voorlopig nog steeds mannen nodig zijn om op natuurlijke wijze de embryonale ontwikkeling van het nageslacht op gang te krijgen. Sperma moet dus nog even gekoesterd worden. En dat gebeurt in onze westerse samenleving te weinig. De kwaliteit van menselijk sperma gaat achteruit, waarbij vaak gewezen wordt op te strakke kleding. Mannen zouden vaker rokken moeten dragen. De tendens is nu precies omgekeerd, in vergelijking met vroeger hebben vrouwen veel meer de broek aan.

Zelfs de Schotse man is afgestapt van de traditionele vrij hangende kilt. Daarmee is ook de vruchtbaarheid van de Schot afgenomen. Is dat de reden dat de omvang van de Schotse bevolking de laatste eeuwen is gekrompen? Waar is het leger van Bravehearts gebleven die als leeuwen vchten voor hun zelfstandigheid? Al dat masculiene Schotse geweld heeft echter niets opgeleverd, nog steeds dansen de Schotten naar de Engelse pijpen. De enige Schotse invloed is sneaky door een vrouw ingebracht. De katholieke Mary Stuart (Queen of Scots) moest haar zoon (de latere Jacobus I van Engeland) door haar verbanning al op eenjarige leeftijd afstaan. Deze zeer intelligente man werd in 1603, na een streng protestantse opvoeding, de eerste koning van het huis Stuart in een gezamenlijke Schots-Engelse dynastie. Haar DNA-investering kostte Mary zelf letterlijk de kop. Ze moest in 1587 dood, omdat ze betrokken zou zijn bij plannen voor een moordaanslag op de jaloerse protestantse Queen Elisabeth I. Die werd verrassend genoeg 15 jaar later door gebrek aan eigen kinderen, opgevolgd door Mary's zoon. Hoe anders zou de geschiedenis zijn gelopen als Mary haar bloedeigen zoon nog wat langer had kunnen bemoederen. Nu is haar bijdrage strikt genetisch geweest. Waarschijnlijk zouden alle Engelse mannen, misschien zelfs die van de hele westerse wereld, vandaag met een kilt hebben rondgelopen en was het spermaprobleem niet aan de orde geweest.